

Visie en uitgangspunten praktijkleren

Inleiding

Het opleiden van verpleegkundigen op Hbo-niveau in de beroepspraktijk is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel de school, de zorgorganisatie als de student.

In dit document worden de achtergronden, visie en uitgangspunten voor praktijkleren verwoord zoals beschreven door Fontys Hogeschool Mens en Gezondheid (FHMG), opleiding Verpleegkunde. Deze zijn tot stand gekomen in samenspraak met de stage verlenende instellingen. Ook wordt ingegaan op verschillende soorten leeromgevingen waarin het praktijkleren plaats kan vinden.

Missie en visie

Een bijzondere rol in de bacheloropleiding tot verpleegkundige wordt ingenomen door het leren op de werkplek ofwel praktijkleren. Praktijkleren is leren door samen met anderen in een reële arbeidssituatie met werkelijke problemen te werken en te participeren in continue verbetering en innovatie (Billett, 2004; Blokhuis, 2006; Onstenk, 1997). Praktijkleren is daarmee zowel een individueel als sociaal ontwikkelingsproces dat plaatsvindt door participatie, doen en lijfelijk ervaren en door leren van en met elkaar binnen een bepaalde context: de verpleegkundige beroepspraktijk. Dit met als doel inzicht en vaardigheden te vergroten als ook werksituaties te beïnvloeden (Blokhuis, 2006; Snoeren, 2015).

De missie van FHMG, opleiding Verpleegkunde en de samenwerkende zorgorganisaties met betrekking tot praktijkleren luidt als volgt:

“Het in de beroepspraktijk opleiden van hbo-studenten verpleegkunde tot beginnende beroepsbeoefenaren die in staat zijn een bijdrage te leveren aan excellente zorg en hen te boeien en binden voor het beroep verpleegkundige.”

De visie die FHMG en de zorgorganisaties met praktijkleren voor ogen hebben, luidt:

“Het in samenwerking tussen de school en de zorgpraktijk ondersteunen en begeleiden van studenten en zorgverleners in hun professionele ontwikkeling en het ontwikkelen, delen en toepassen van (theoretische, professionele en contextuele) kennis, waardoor er een bijdrage geleverd wordt aan de verdere professionalisering van het verpleegkundige beroep en evidence based en persoonsgerichte zorg gewaarborgd wordt.”

Uitgangspunten van praktijkleren

Bovenstaande missie en visie vertaalt zich in de volgende uitgangspunten voor het praktijkleren:

- **Gezamenlijke verantwoordelijkheid:** Het opleiden van hbo-studenten in de beroepspraktijk is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel de school, de zorgorganisatie als de student.
- **Krachtige leergemeenschappen en -omgevingen:** Ten behoeve van de gezamenlijke verantwoordelijkheid werkt men samen binnen krachtige leergemeenschappen en -omgevingen; een opbouwende en veilige omgeving of cultuur binnen en tussen zorgafdelingen en/of -organisaties die leren en veranderen bevorderen. Een krachtige leeromgeving is daarnaast realistisch en rijk aan leeractiviteiten, nodigt uit tot activiteit, bevat modellen en voorziet in coaching waarbij in toenemende mate de ruimte wordt geboden aan zelfsturing door de lerende (Simons, 1999).
- **Persoonsgerichte begeleiding:** Binnen deze krachtige omgevingen wordt de student 'op maat' ondersteund en begeleid bij het verwerven van competenties noodzakelijk voor het uitvoeren van het beroep. Dit wil zeggen dat de begeleiding persoonsgericht is en aansluit bij het ontwikkelings- en kennisniveau als ook de leerstijl van de student.
- **Integratie praktijkleren en theoretisch onderwijs:** Praktijkleren en theoretisch onderwijs zijn sterk geïntegreerd en verweven met elkaar. Dit wordt onder andere gerealiseerd door het verbinden van generieke theoretische inhouden aan casuïstiek uit de praktijk waarbinnen de student stageloopt.
- **Kennis uitwisselen en ontwikkelen:** Binnen (onderwijs)groepen en/of leergemeenschappen, welke kunnen bestaan uit verschillende belanghebbenden, zoals studenten, zorgmedewerkers, zorgvragers en docenten (Laat & Coenders, 2011), worden opgedane ervaringen en nieuwe inzichten gedeeld. Regelmatig ontmoeten betrokkenen elkaar, fysiek en virtueel, om te leren van elkaar en (nieuwe) kennis uit te wisselen en te ontwikkelen via onderwijs(dagen), praktijkgericht onderzoek en verbeterprojecten.
- **Ketengericht denken:** Door samenwerking te bevorderen tussen studenten onderling en tussen studenten en andere belanghebbenden, wordt gestimuleerd om 'over de muren van de eigen organisatie' en dus ketengericht te denken. Ook onderwijsinhouden stimuleren het ketengericht denken.
- **Ontwikkeling van de zorgpraktijk, het onderwijs en alle betrokkenen:** Door het werken en leren in onderwijsgroepen en leergemeenschappen ontstaat er een wederkerigheid; niet alleen ontwikkelt de student zich tot een beginnend beroepsbeoefenaar, maar ook andere belanghebbenden kunnen zich ontwikkelen. Daarnaast is er sprake van de ontwikkeling van de zorgpraktijk. Uit onderwijs voortvloeiende stageopdrachten en projecten kunnen daaraan bijdragen. Daarnaast kunnen inzichten en ontwikkelingen in de zorgpraktijk de inhoud van het theoretisch onderwijs beïnvloeden.